

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La deschiderea lucrărilor *Adunării Elective* din Moldova [...] deputații unioniști s-au trezit în fața unui număr mare de candidați la domnie. Faptul că doi din candidații conservatorilor [...] erau adversari [...] a permis unioniștilor liberali [...] să propună candidatura colonelului Alexandru Ioan Cuza [...]. Candidatura sa, supusă la vot, a întrunit unanimitatea deputaților. Drept urmare, la 5 ianuarie 1859 Alexandru Ioan Cuza a devenit Domnitor al Moldovei. [...] Când delegația moldovenilor a trecut prin București, în drum spre Constantinopol, spre a anunța alegerea Domnului la Iași, ea a sugerat oficial unioniștilor munteni ideea de a-l alege și ei tot pe Cuza. [...] La București, unioniștii liberali [...] au anticipat alegerea Domnului cu o amplă propagandă în mijlocul populației Capitalei. [...] La 24 ianuarie 1859, în Adunarea Electivă a Țării Românești deputații conservatorilor au sfârșit prin a se alătura deputaților unioniști. Astfel, ei au votat cu toții, în unanimitate, pe Alexandru Ioan Cuza, ca domn și al Țării Românești.

Alegerea aceluiași Domnitor, în persoana lui Cuza, pune la Poarta otomană [Imperiul Otoman] în fața unui *fapt împlinit*, iar românii izbuteau să realizeze sub același Domn unitatea Principatelor.”

(S. L. Damean, I. Oncescu, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire 1821-1918*)

B. „Numele dat de Al. I. Cuza actului [...] aprobat de plebiscit*, *Statut Dezvoltător al Convenției de la Paris (1864)*, voia să sublinieze faptul că, din punctul de vedere al statutului politic internațional, situația statului român rămânea neschimbată. [...]

Pe planul organizării statale interne, *Statutul* aducea schimbări foarte importante [...]. Pe de o parte, întărește puterea executivă în raport cu puterea legislativă [...]. Domnul are singur inițiativa legilor, pe care le pregătește cu ajutorul Consiliului de Stat. Pentru dezbaterea și votarea legilor, se înființează un al doilea organism legislativ, *Senatul*. [...] El se compune din *membri de drept* și [...] membri *numiți de domn*. [...]

Pe de altă parte, *Statutul Dezvoltător* încorporează o nouă lege electorală, [...] extinzând mult dreptul de vot al locuitorilor. [...] Numărul alegătorilor, direcți și primari, după unele calcule, atinge cifra de 570.690 [...] față de cei 3.796 alegători, câți erau în Țara Românească și Moldova, la 1858.”

*plebiscit – referendum

(N. Isar, *Istoria modernă a românilor 1774/1784 - 1918*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul Principatelor Române ales în anul 1859, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Senat. **2 puncte**
3. Menționați cele două state române la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că legea electorală a dus la creșterea numărului alegătorilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate în statul român, între anii 1860-1867, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România în plan extern, în ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Anul 1974 a căpătat o importanță simbolică și prin alegerea lui Nicolae Ceaușescu în funcția de președinte al noii Republici Socialiste România. [...] Astfel, Nicolae Ceaușescu, nu mai era doar secretar general al CC al PCR [Comitetului Central al Partidului Comunist Român] și președinte al Consiliului de Stat, ci și președinte al Republicii Socialiste România [...].

Și în ceea ce privește maniera de interacțiune a liderului cu societatea, lucrurile s-au schimbat. Dacă până în acel moment era un lider care și-a câștigat popularitatea și a menținut un contact direct cu cetățenii [...], începând din 1974 a devenit un lider care s-a desprins, treptat, de comunicarea directă cu cetățenii și a dezvoltat un cult al personalității. [...]

Planul de măsuri în educație a fost adoptat în cadrul plenarei Comitetului Central al partidului din 2-3 noiembrie 1976 și publicat și în presă [...]. În el se prevedea crearea consiliilor de educație politică și cultură socialistă, ca organisme de partid și de stat. Rolul era de a coordona întreaga activitate de «educație politică și răspândirea științei». [...] O altă măsură luată în domeniul educației, de această dată, a fost crearea organizației «Șoimii patriei», pentru copiii cu vârsta între 4 și 7 ani. [...] În clasele V-VIII s-a introdus o dată la două săptămâni cursul de informare politică, iar în clasa a VII-a elevii aveau un curs de educație cetățenească și unul denumit «Constituția RSR. Noțiuni de stat și de drept». În licee, indiferent de profil, au fost introduse cursuri precum: «Informare politică», «Cunoștințe economice», «Cunoștințe social-politice», «Istoria contemporană a României și a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a Partidului Comunist Român». În facultăți au apărut cursuri precum economie politică, socialism științific, sociologia educației, probleme fundamentale ale istoriei patriei și Partidului Comunist Român.”

(C. Preutu, *Propagandă politică în România Socialistă*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul României și o caracteristică a relațiilor acestuia cu cetățenii statului, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la funcțiile deținute de conducătorul României. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la măsurile adoptate în domeniul educației, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România participă la relațiile internaționale în perioada „Războiului rece”. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolele al XIV-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- precizarea unui conflict militar la care participă românii în secolul al XIV-lea și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- menționarea a două acțiuni prin care românii se implică în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XV-lea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la spațiul românesc, desfășurat în a doua jumătate a secolului al XV-lea – prima jumătate a secolului al XVI-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Alexandru Ioan Cuza/Cuza **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *se compune din membri de drept și [...] membri numiți de domn; dezbate legile etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză, respectiv efect*)
Exemple: cauză: *Candidatura sa, supusă la vot, a întrunit unanimitatea deputaților* și efect: *Drept urmare, la 5 ianuarie 1859 Alexandru Ioan Cuza a devenit Domnitor al Moldovei SAU* cauză: *La 24 ianuarie 1859, în Adunarea Electivă a Țării Românești deputații conservatorilor au sfârșit prin a se alătura deputaților unioniști* și efect: *Astfel, ei au votat cu toții, în unanimitate, pe Alexandru Ioan Cuza, ca domn și al Țării Românești etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice desfășurate în statul român, între anii 1860-1867, în afara celor la care se referă sursa **B** **(1px2=2p)**
Exemple: legea secularizării averilor mănăstirești, legea rurală, instaurarea dinastiei străine **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni desfășurate de România în plan extern, în ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea **Exemple:** colaborarea cu mari puteri, caracter antiotoman **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Partidul Comunist Român/PCR **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Nicolae Ceaușescu
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a relațiilor acestuia cu cetățenii statului, la care se referă sursa dată **Exemple:** *a menținut un contact direct cu cetățenii*, Nicolae Ceaușescu renunță la comunicarea directă cu cetățenii **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la funcțiile deținute de conducătorul României **(3px2=6p)**
Exemple: *Anul 1974 a căpătat o importanță simbolică și prin alegerea lui Nicolae Ceaușescu în funcția de președinte al noii Republici Socialiste România; secretar general al CC al PCR; președinte al Consiliului de Stat etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la măsurile adoptate în domeniul educației

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Prin măsurile adoptate în domeniul educației sunt impuse noi discipline de studiu în învățământ. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *În clasele V-VIII s-a introdus o dată la două săptămâni cursul de informare politică și în licee, indiferent de profil, au fost introduse cursuri precum: «Informare politică», «Cunoștințe economice», «Cunoștințe social-politice», «Istoria contemporană a României și a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a Partidului Comunist Român» SAU Măsurile adoptate în domeniul educației politizează sistemul de învățământ. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: În licee, indiferent de profil, au fost introduse cursuri precum: «Informare politică», «Cunoștințe economice», «Cunoștințe social-politice», «Istoria contemporană a României și a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a Partidului Comunist Român» și În facultăți au apărut cursuri precum economie politică, socialism științific, sociologia educației, probleme fundamentale ale istoriei patriei și Partidului Comunist Român. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** aderarea la Pactul de la Varșovia, participarea la Conferința de la Helsinki etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – Iea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui conflict militar la care participă românii în secolul al XIV-lea (**de exemplu:** lupta de la Posada, lupta de la Rovine etc.)

câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte referitoare la acesta (**de exemplu:** voievodul Basarab obține victoria împotriva regelui Ungariei, Țara Românească devine stat independent, este relatată în izvorul istoric *Cronica pictată de la Viena* etc.; are caracter antiotoman, sultanul Baiazid conduce expediția militară în nordul Dunării, Mircea cel Bătrân organizează acțiunile militare ale românilor etc.) **(3px2=6p)**

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două acțiuni prin care românii se implică în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XV-lea (**de exemplu:** Alexandru cel Bun acceptă suzeranitatea regelui Poloniei, trupe moldovene luptă la Grünwald/Marienburg, cruciada de la Varna etc.) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la spațiul românesc, desfășurat în a doua jumătate a secolului al XV-lea – prima jumătate a secolului al XVI-lea (**de exemplu:** lupta de la Vaslui, organizarea Transilvaniei ca principat autonom sub suzeranitate otomană etc.)

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea (**de exemplu:** Acțiunile diplomatice desfășurate de români în a doua jumătate a secolului al XVI-lea au caracter antiotoman., Prin acțiunile diplomatice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XVI-lea românii stabilesc relații politice cu state creștine. etc.)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
 - 1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
 - 1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**